

Viite

Lausuntopyyntö: LVM/905/03/2017

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeksi

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt 1.6.2017 mennessä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Tampereen kaupunki on pyytänyt ja saanut lisääaikaa 15.6.2017 asti.

Tampereen kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta. Lausuttavana oleva esitys on toinen osa nk. liikennekaarihanketta, jolla toteutetaan hallitusohjelman kärkihankkeita digitaalisen kasvuympäristön rakentamiseksi sekä säädösten sujuvoittamiseksi. Eduskunta on hyväksynyt hankkeen ensimmäisen vaiheen ja nimennyt uuden lain liikenteen palveluista annetuksi laiksi. Liikenteen palveluilla toteutetaan asiakaslähtöinen ajatus liikenteestä palveluna (MaaS, Mobility as a Service). Lähtökohtina ovat markkinaehtoinen toiminta ja käyttäjien tarpeisiin vastaavat, laadukkaat, edulliset ja tehokkaasti tuotetut palvelut, joiden ansiosta on mahdollista luopua oman auton käytöstä ja siirtyä käyttämään näitä monipuolisia liikkumispalveluja.

Liikennepalvelulain toisella osalla täydennetään jo hyväksytty ensimmäinen osa kattamaan tieliikenteen lisäksi myös muut liikennemuodot eli ilmailu, merenkulku ja raideliikenne. Lisäksi toisessa osassa parannetaan edellytyksiä liikenteen palveluiden digitalisoimiseksi ja tiedon hyödyntämiseksi. Tämä toteutetaan yhtenäistämällä sekä tarpeellisilta osin luomalla uutta sääntelyä liikennepalveluja koskevasta tiedon käytöstä ja luovuttamisesta sekä liikenteen rekistereistä.

Lausuttavana oleva aineisto on erittäin laaja ja lakiesitystä valmistellaan kireällä aikataululla. Ministeriön on tarkoitus antaa hallituksen esitys jo kesäkuussa. Lainvalmistelun tason kannalta kiireinen aikataulu on selvä riski, sillä lakiluonnos sisältää ehdotuksia, jotka muuttaisivat markkinoita ja toimijoiden velvollisuuksia olennaisella tavalla.

Tampereen kaupunki pitää hyvänä, että liikennekaaren lainsäädäntökokonaisuudessa on kyse mahdollistavasta lainsäädännöstä, jossa keskeisenä pyrkimyksenä on uudistaa liikennejärjestelmä kokonaisvaltaiseksi uusien liikkumispalvelujen toimintakentäksi. Edelleen liikennekaaren taustalla on halu edistää uusien teknologioiden, uusien liiketoimintamallien ja avointen tietovarantojen hyödyntämistä liikennemarkkinoilla, mitä kaupunki pitää kannatettavana.

Tampereen kaupunki haluaa kiinnittää liikenne- ja viestintäministeriön huomiota liikkumispalveluihin liittyvien tietojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden sääntelyyn lisättyyn lainkohtaan, jossa säädetään ns. puolesta-asiointi.

Puolesta-asiointi antaa kolmannelle osapuolelle mahdollisuuden hoitaa kuluttajan eri palveluissa olevia käyttäjätilejä hänen tahdostaan. Näin kolmas osapuoli voi kytkeä matkaketjuun erilaisia liikkumispalveluja, matkalippuja, erilaisia sarja- tai kausituotteita sekä alennuksia. Liikkumispalveluiden toteuttajien edellytetään mahdollistamaan tämä puolesta-asiointi järjestelmiä kehittämällä.

Matkaketjujen edistäminen on kannatettava tavoite ja jo toteutuksessa oleva ensimmäisen vaiheen kertalipun myyntivelvoite antaa tähän toimijoille riittävän velvoitteen. Toimivaltaisille joukkoliikenteen viranomaisille laissa asetetuilla myynti- ja maksujärjestelmävaatimuksilla edesautetaan teknisiä mahdollisuuksia tehdä myös muuta lippuyhteistyötä paikallisesti, seudullisesti ja valtakunnallisesti, eri liikennemuotojen kesken ja yhdistämispalveluntarjoajien kanssa.

Vaikka puolesta-asiointiin ottamisella osaksi lainsäädäntöä pyritään mahdollistamaan sujuvat MaaS-ketjut ja helpottamaan pienten toimijoiden alalle tuloa, sillä on myös jossain määrin tuntemattomia tai haitallisia seuraamuksia. Tampereen kaupunki esittääkin, että tämän tyyppisen yhteistyön tulisi lähtökohtaisesti olla sopimusperusteista pakottavan lainsäädännön sijaan.

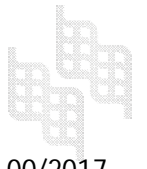
MaaS -yhteistyön osalta kaupunkiseuduilla tulisi olla mahdollisuus kehittää palvelutarjontaa omista liikennejärjestelmä- ja ympäristötavoitteista lähtien ja valita yhteistyökumppanit siten, että tavoitteet toteutuvat. Kaikilla yhdistämispalveluiden tarjoajilla ei tule olemaan yhteneväiset tavoitteet kaupunkien liikennejärjestelmän kehittämistavoitteiden kanssa. Uuden sääntelyn ja regulaation lisääminen on myös jossain määrin vierasta normien purulle. Puolesta-asiointiin voidaan säätää myös tarvittaessa myöhemmin, jos toimijoiden välinen sopimusperustainen yhteistyö muodostuu esteeksi MaaS-ratkaisujen leviämiseksi.

Jos puolesta-asiointi halutaan sisällyttää lakiehdotukseen, niin se tulisi niiltä osin siinä tapauksessa valmistella uudelleen. Lisäselvityksiä toivottaisiin mm. erilaisten MaaS-palveluyhdistelmien liikennejärjestelmävaikutuksista, samoin kustannuksista ja niiden muodostumisesta. Nyt kuva niistä jää vaillinaiseksi. Lisäksi puolesta-asiointiin on vaikutuksia yritysten ja julkisten toimijoiden kanta-asiakkuuksiin ja niiden tuomiseen kolmansien ulottuville, mikä ei liene ollut lainsäätäjän tarkoitus. Koska myöskin verovarolla tuettuihin lippuihin voivat olla oikeutettuja vain ao. kuntien asukkaat, puolesta-asiointi ei ainakaan yksiselitteisesti voi ulottua tuettuihin lipputuotteisiin.

Puolesta-asiointiin sisältyy myös henkilötietosuojaan liittyviä kysymyksiä, joiden osalta Tampereen kaupunki pitää ensiarvoisen tärkeänä Tietosuojavaltuutetun toimiston kannanottoa asiassa.

Tampereen kaupunki edistää liikenteen ja joukkoliikenteen kehittämistä erilaisilla uusilla toiminnallisilla ja teknologisilla ratkaisuilla ja tunnistamallaan

liikennepalvelujen kysyntää lisäävillä kehittämistoimilla ja pitää siten liikennekaarikonaisuutta kannatettavana ja tarkoituksenmukaisena kehityssuuntana vastata entistä paremmin liikenteen kuluttajien yksilöllisiin asiakastarpeisiin mm. hyödyntämällä digitalisaatiota.

Lisätietoja

Mika Periviita
050 326 7007
etunimi.sukunimi@tampere.fi

